

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 19 marca 2015 r.

WK-S.431.10.12.2014

**Pan
Marcin Pasik
Wójt Gminy Sokółów Podlaski**

**Urząd Gminy Sokółów Podlaski
ul. Wolności 44
08-300 Sokółów Podlaski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 175 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej ustawa o finansach publicznych – Dz. U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.), kontroler Halina Niedziółka, inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli w Delegaturze w Siedlcach Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadziła w dniach od 4 do 12 sierpnia 2014 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Sokółów Podlaski, z siedzibą w Sokółowie Podlaskim przy ul. Wolności 44.

Przedmiot kontroli obejmował wykorzystanie dotacji otrzymanej z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację wydatków w rozdziale 85415 klasyfikacji budżetowej – w 2013 roku.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.)

W roku 2013 w rozdziale 85415 – pomoc materialna dla uczniów, Gmina Sokołów Podlaski otrzymała z budżetu państwa dotację w wysokości 64 599 zł, w tym na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym 52 049 zł oraz na zakup podręczników dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2013 r. „Wyprawka szkolna” – 12 550 zł. W wyniku kontroli wykorzystania otrzymanej dotacji stwierdzono, że:

1. Wydatki na wypłatę świadczeń objętych programem pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, wypłacone w formie stypendiów szkolnych, wyniosły 67 310 zł, w tym z budżetu państwa w wysokości 52 049 zł, a ze środków własnych gminy 15 261 zł, co stanowi 22,67 % ogółu wydatków poniesionych na realizację tego zadania – zgodnie z normą ustaloną w art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Stypendia udzielone zostały na podstawie wniosków rodziców uczniów, którzy uczęszczali do szkół w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014, zgodnie z postanowieniami *Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym*, przyjętego uchwałą Nr XXVIII/123/2005 Rady Gminy w Sokołowie Podlaskim z dnia 20 kwietnia 2005 r. – w myśl art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Kwoty na dowodach wypłaty stypendiów szkolnych były zgodne z decyzjami przyznającymi świadczenia i ewidencją księgową.

2. Wydatki na realizację Rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” wyniosły 12 550 zł i stanowiły 100 % środków dotacji otrzymanej na ten cel.

Kwoty wynikające z list wypłat „Wyprawki szkolnej” wypłacone zostały na podstawie rachunków i faktur zakupu podręczników szkolnych oraz – w kilku przypadkach – na podstawie oświadczeń rodziców o poniesionych wydatkach na zakup podręczników.

3. Do środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgową.
4. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-28S za 2013 rok wynikają z ewidencji księgowej wydatków.
5. Wydatki realizowane ze środków dotacji klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207, z późn. zm.²).

² Od 6 sierpnia 2014 r. obowiązuje tekst jednolity rozporządzenia opublikowany w Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.

6. Sprawdzone dowody będące podstawą dokonanych wydatków spełniały wymogi art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330, z późn. zm.).

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na udzieleniu wszystkich stypendiów szkolnych w formie pieniężnej. Takie działanie stanowi naruszenie zasad ustalonych w art. 90d ust. 5 w związku z ust. 2-4 przywołanego artykułu ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym *„Stypendium szkolne może być także udzielone w formie świadczenia pieniężnego, jeżeli organ przyznający stypendium uzna, że udzielenie stypendium w formach, o których mowa w ust. 2, a w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych także w formie, o której mowa w ust. 4, nie jest możliwe, natomiast w przypadku słuchaczy kolegiów, o których mowa w ust. 3, udzielenie stypendium w formach, o których mowa w ust. 2 i 4, nie jest celowe.”*

Jak zauważył Mateusz Pilich w komentarzu do art. 90d ustawy o systemie oświaty³, udzielenie stypendium szkolnego nie ma na celu wspierania prywatnej konsumpcji i z tego właśnie powodu ustawodawca zdecydował się na skierowanie środków publicznych, wydatkowanych na finansowanie pomocy o charakterze socjalnym, na konkretne potrzeby edukacyjne ucznia. Formy pomocy, którą można by określić mianem materialno-rzeczowej, mają zdecydowane pierwszeństwo przed udzielaniem świadczeń w formie pieniężnej, które w tej sytuacji należy traktować jako ostateczne rozwiązanie. Podstawowe znaczenie ma respektowanie zasady, zgodnie z którą pomoc rzeczowa w ramach stypendium szkolnego powinna być udzielona przez przyznanie konkretnych świadczeń. Jeżeli zaś udziela się tego rodzaju pomocy w formie pieniężnej, przyczyny tego stanu rzeczy wymagają starannego uzasadnienia.

Tak też orzekł NSA w wyroku z dnia 18 lutego 2011 r., sygn. akt I OSK 132/11, cyt. *„Co do zasady stypendium szkolne powinno być przyznawane w formie pomocy rzeczowej lub całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania. Dopiero w sytuacji, w której organ przyznający stypendium uzna, że udzielenie stypendium w tych formach nie jest możliwe, może przyznać stypendium szkolne w formie świadczenia pieniężnego. Przede wszystkim pomoc rzeczowa, jak sama nazwa mówi, powinna być udzielona przez przyznanie konkretnych świadczeń.”*.

³ patrz: Komentarz do art. 90d ustawy o systemie oświaty - Mateusz Pilich. Ustawa o systemie oświaty. Komentarz. Wydawnictwo ABC. 2012

Podsumowując wyniki kontroli, w 2013 r. wykorzystanie dotacji otrzymanej na realizację wydatków w rozdziale 85415 klasyfikacji budżetowej zostało ocenione pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania ustalonej nieprawidłowości, a w szczególności do przyznawania stypendiów szkolnych w formie pieniężnej po weryfikacji istnienia przesłanek, o których mowa w art. 90d ust. 5 w związku z ust. 2-4 przywołanego artykułu ustawy o systemie oświaty oraz udokumentowaniu, że udzielenie stypendium w innych formach nie jest możliwe albo celowe. Pragnę zwrócić szczególną uwagę Pana Wójta na okoliczność, że pieniężna forma stypendium szkolnego nie może być traktowana jako podstawowa forma pomocy. Przyznanie stypendium szkolnego w formie pieniężnej jest dopuszczalne wyłącznie po stwierdzeniu, że udzielenie pomocy w innych formach nie jest, odpowiednio, możliwe albo celowe, przy czym podjęcie tego rodzaju decyzji wymaga szczegółowej analizy okoliczności każdej indywidualnej sprawy i starannego uzasadnienia przyczyn zajętogo stanowiska w decyzji.

Jednocześnie zobowiązuję Pana Wójta do poinformowania Wojewody Mazowieckiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

z up. Wojewody Mazowieckiego
Edyta Ostrowska
Dyrektor Wydziału Kontroli